

on-line > www.vulkani.rs
mail to > office@vulkani.rs

Naziv originala:
Paul Pickering
OVER THE RAINBOW

Copyright @ Paul Pickering, 2012

Translation Copyright © 2013 za srpsko izdanje Vulkan izdavaštvo

ISBN 978-86-10-00238-6

Ova knjiga štampana je na prirodnom recikliranom papiru od drveća koje raste u održivim šumama. Proces proizvodnje u potpunosti je u skladu sa svim važećim propisima Ministarstva životne sredine i prostornog planiranja Republike Srbije.

Pol Pikering

SA ONE STRANE DUĞE

Preveo Lazar Milić

 izdavaštvo **vulkan**

Beograd, 2013.

*Ništa nije tako stvarno kao ništa.
Beket, Malon umire*

Za Alis i Persefonu

Jedan

Tako je i zapisano.

„Žao mi je, mesje, ali ne možete dobiti piće... U ovom klubu ne možete dobiti piće, ako niste mrtvi. To je pravilo. To je pravilo, a mi se pravila držimo. Kakav je to klub bez pravila? Ovo je Avganistan, mesje!“

„Ovde sam zbog jedne guske“, reče Malon koji je stajao kraj šanka na terasi. Iza otvorenih francuskih vrata bele kolonijalne vile, bilijarske kugle pucketale su poput kostiju ispod sporih plafonskih ventilatora i zidova s lovačkim trofejima.

Glancajući čašu, šanker slegnu ramenima, uzdahnu i nagnu se ka njemu. „Zabole me kakvim ste poslom došli, mesje. Ovde ne možete dobiti piće osim ako niste mrtvi. Rekao bih da niste član. *Ce vrai?*“

„Došao sam da se nađem sa ženom koja se zove Fatima Hamza. Zovem se Malon.“

„Svejedno, ovde ne možete dobiti piće. Osim ako niste mrtvi.“

Šanker se nije ni nasmešio. Malon je delom oduvek sanjao da odleti poput ptice i upravo je sada to pozeleo. Uhvatio je sopstveni odraz na polici obloženoj staklom. Imao je jednu uljanu mrlju na beloj majici i drugu u kovrdžavoj plavoj kosi; posledice demontaže stajnog trapa *cesne* na aerodromu. U njegovim sivkastoplavim očima nazirao se tračak panike.

„Znaš li gde se nalaziš, sinko?“, upita čovek za obližnjim stolom, zureći u svoju praznu čašu.

„Dali su mi ovu adresu.“

„A znaš li gde se nalaziš?“

Malon proguta knedlu.

Nedaleko od njih, zvuk policijskih sirena mešao se s pozivom na molitvu. „Još možete da odete, mesje“, reče šanker i podiže guste obrve.

Taman kada je Malon zaustio da odgovori, čovek širokih ramena prođe kraj pijanca s praznom čašom.

„Ne znaš, zar ne? Ne znaš gde se nalaziš. Ovo je Klub mrtvih oficira.“ Imao je američki naglasak i delovao je školovano.

„Mrtvih, mrtvih, mrtvih...“, reče.

Utom, kao potvrda izrečenom, s južne strane nekoliko puta odjeknu eksplozija oko smeđih kabulskih brda i jato golubova polete uvis. Malon je osetio potres kroz tanke donove starih čizama, međutim, niko od prisutnih za stolovima nije podigao glavu. Na barskoj stolici smeđa mačka ispruži svoje duge noge i poče da prede. S repom uvis, druga mačka kočoperno obiđe zidić koji je oivičavao ognjište, potpuno izlišno na vrelini poznog avgusta. Grad je čekao na objavu prvih, istorijskih izbora, iako su svi znali da ih je predsednik Hamid Karzai namestio zbog mira i bezbednosti. Kalendar iza šanka poručivao je: *2009, godina nade! Godina Obame! Godina avganistanske demokratije!* Zemlja je sa zebnjom čekala pogoršanje stanja, kovitlac, a čak se i na poslu, u maloj avio-kompaniji za prevoz pomoći, za koju je Malon leteo, pričalo o tome da će uskoro svi otići.

„Klub mrtvih oficira?“

„Tačno!“

„Dakle, čovek može da naruči piće samo ako je mrtav“, ponovio je umorni šanker, glancajući drugu čašu. „Možda želite latmos? Ali, pazite – koriste bearnes sos iz kesice. Sami ga pravimo. Kuvar uzgaja francuski estragon, a ne ruski. Ruski estragon je bezukusan. Da staviš hašiš, ne bi bilo razlike. Ali svako dobije ono što izabere. Zapamtite to, mesje.“

Malon je na trenutak pomislio da se šanker šali, međutim, njegov pogled mu je govorio suprotno.

Zdanje je bilo okruženo visokim zidovima. Na odskočnoj dasci, izrazito bela devojka u žutom bikiniju viknula je nešto na francuskom i izvela savršen skok u bazen. Stolovi su se nalazili u senci drveća, a prskalice na živici od hibiskusa doprinosile su utisku izobilja, dok su iza vrata, s druge strane ognjišta, konobari u čistim belim košuljama s crnim leptir-mašnjama već posluživali rani branč.

„Klub mrtvih oficira?“, reče Malon. „Oprostite, ali ja...“

„Ne brini, vojnicima je suđeno da umru“, reče čovek širokih ramena, sa flašom konjaka u jednoj ruci i dve čaše u drugoj. „Porodice to razumeju. Iznenadujuće je lako umreti za svoju zemlju... *Dulce et decorum est, pro patria mori.*“*

Malon se osetio izgubljeno. „Slušajte, prijatelj mi je rekao da dođem ovamo. Treba da se sretnem s nekim. Zove se Fatima Hamza...“

Utom iza njega neko prasnu u smeh.

„I Fatima Hamza će naručiti Malonu piće... Donesite mi još jedan izvrstan džin-tonik! *Bombajski safir*, moliću. Dođi, sedi kraj mene, Malone. Pogledaj Totoa, gusana kog si bio tako ljubazan da spaseš.“

Malon se naglo okrenu, međutim, osoba čiji je glas čuo beše skrivena iza zida rascvetalog hibiskusa, mirisnog jasmína, omanjeg drveta plumerije i drugog rastinja. Glas, koji je zvučao nevino i umilno, krasila je muzikalnost engleske više klase i neznatan živahn prizvuk indijskog potkontinenta.

---

* Lat. *Slatko je i časno za domovinu umreti.*

Pol Pikering

„Možete sestiti, mesje“, reče hladno šanker. „Doneću vam piće.“

Malon obiđe žbunje. Za mermernim stolom sedela je devojka savršenog lica, držeći gusku na povocu. Nežna ramena behu joj obmotana crno-belim kariranim šalom; ona istog trena ustade i poljubi ga u obraze, dočekavši ga toplinom na koju nije bio spreman.

„Došao si da mi pomogneš, Malone! Molila sam se da me moj anđeo čuvar izbavi, i evo te! Inšalah, dragi!“

Dva

„Oprosti zbog ovog jezivog kluba... Mislim da ne gledaju blagonaklono na mene“, reče Fatima Hamza. Imala je sjajne, prodorne oči: kao da u sve pronicu, oči iz bajke. Povrh svega, behu to paštunske oči i Malon oseti naelektrisani pogled. Bila je sitne građe, s gustom kosom boje žita, koja joj je padala do ramena. Ispod bujnih, ali i negovanih obrva nalazio se blago prćast nos i nežna vilica. Mnoge Paštunke imaju tamnoplavu kosu i veoma svetao ten. Bilo je dobrote u njenom pogledu, znatiželje i svežine, što je u potpunosti odudaralo od ovog kluba i Avganistana uopšte, zbog čega se uplašio za nju, baš kao i za gusku, spazivši je onomad na pisti. Pa ipak, način na koji se obukla nigde se ne bi smatrao nevinim, a kamoli na kabulskim ulicama. Njena odeća neodoljivo je podsećala na kostim koji je Džudi Garland nosila u *Čarobnjaku iz Oza*. Plava karirana mini-haljina bila je veoma kratka i utegnuta u predelu grudi, iako su dva srebrna dugmeta s prednje strane bila otkopčana. Njene *crvene cipelice* imale su veoma visoke štikle, dok je s karminom i senkom za oči bila poprilično izdašna. Imala je široka usta, a sitan prorez

između prednja dva zuba davao je njenom licu vedru starosede-
lačku crtu. Bilo je nečega vragolastog u njenom pogledu i osmehu.

„Otac zahteva da ostanem ovde. U klubu. Zato sam rekla *inšallah, dragi*. To je bio jedini način da mi dozvoli da dođem u Avganistan. Nadam se da piješ jak džin-tonik. Pravila sam ga ocu, s prstohva-
tom zelenog burmuta... Ne bi trebalo da pijem u vreme Ramazan-
skog posta, zar ne? Ali sigurna sam da Alahu ne smeta... I mnogo
ti hvala za Totoa. Tako je meden. Tvoj prijatelj iz velike američke
baze rekao mi je da znaš sve o guskama. Tvoj drugar je trebalo da
mi pomogne da napravim kratki film *Čarobnjak iz Oza*... Svašta od
mene. Zbog toga sam se ovako i obukla...“

Ne pitavši ga, stavila je led u čaše i sipala plavi džin koji je ko-
nobar doneo na poslužavniku. Ubacila je kriške limete i prstohvat
zelenog praha, nakon čega je sve zalila penušavim tonikom. Potom
je obema rukama prinela čašu Malonovim usnama i on otpi poveći
gutljaj.

„Živeli“, rekla je i pružila mu čašu, kucnuvši se. „U tvoje zdrav-
lje, Malone.“

Bio je to, bez premca, najbolji džin-tonik koji je Malon probao.

Utom gusan promoli glavu ispod stola i poče da gricka Ma-
lonove farmerke. Ptica je uglavnom bila siva, sa svetložutim no-
gama i dvema istaknutim crnim prugama na potiljku. Gledajući
Malona, izvrnuo je glavu na stranu i trepnuo, kao da ga je, u neka-
kvom blaženstvu, prepoznao. Iako mu je za ogrlicu oko vrata bila
vezana crvena svilena traka, izgledalo je da je gusan veoma srećan
zarobljenik.

„Znaš li koja je ovo vrsta guske?“

Malon klimnu glavom. Kada je pokupio to stvorenje s aerodrom-
ske piste američke baze u Bagramu, nije verovao da će preživeti. Pri-
jatelj iz baze, koji je rekao da gusci može pronaći novi dom, ubedio
ga je da pođe i ispriča novim vlasnicima nešto više o samoj ptici.
Dogovorili su se da i prijatelj bude ovde s njima, ali nije pominjao
nikakav film. Malon se upita da li mu neko smešta. Ipak, utom se
na Fatiminom licu pojavi zarazni osmeh.

„Da... To mi je ubedljivo omiljena guska“, reče Malon. „Indijska. *Anser indicus... Anser indicus*. Red: *Anseriformes*. Porodica: *Anatidae...* Lete s visokog Pamira preko Himalaja – putnici u avionima vidali su ih i na visini od devet hiljada metara. Ne šalim se. Gore je minus šezdeset i nema kiseonika, ali pomoću vazdušnih struja stignu za jedan dan čak do Indije. Toliko su krupne da je pravo čudo što uopšte mogu da lete. Paštuni ih čak u jednoj bajci nazivaju letećim svinjama. Pa ipak, ljudi su vidali te svinje kako jure ledenim oblacima iznad Everesta. Gospode, kako su mu žute noge. Ne mogu da pojmem koliko su mu žute noge...“

Piljila je u njegove oči. „Zbog čega rade te ludosti, zbog čega lete tako visoko, s avionima?“

Malon je sada bio na svom terenu. „Čine to mnogo pre nego što priđu Himalajima. Suviše su tvrdoglave da promene rutu, što je na neki način prava avganistanska crta... Divim se tome. U hindiju ista reč označava i guske i slobodan duh. Uz to, svake godine odlaze na ovo neverovatno putovanje ne bi li našle para. Pravo ljubavno putovanje...“

Fatima čežljivo podiže svoju divnu obrvu. „Znaš, ove guske su svete svim ljubavnicima“, reče. „Zovu ih *paramahamsa*, što znači vrhovna guska. Ta reč označava onoga koji je istinski prosvećen. Kažu da ove guske mogu da odvoje mleko od vode, kao što pravi mudrac ume da razdvoji istinu od obmane. One, one...“

Utom je Malon zanemeo.

Niz Fatimino lice počеше da se slivaju suze – potocići između lažnih pega koje je nacrtala s obe strane nosa. Počela je da jeca i on se iskreno uplaši da bi jedan od užtogljenih vojnika mogao da priđe i bez reči ga ubije.

„Oprosti, molim te. Svi ti problemi u mojoj porodici... To je...“

Dodao joj je maramicu i ona uze gutljaj džin-tonika i duboko uzdahnu.

„Dakle, zaista znaš dosta o guskama?“

On klimnu glavom. „Da, proučavao sam ih na fakultetu... Kao i patke, i ždralove. Morao sam da se preobučem u ždrala da bih

nahranio ptice. Veličanstvene ptice. Ponovo ih dovode u Englesku... U Samersetsku ravnicu, pomalo je nalik na vresište... A pomagao sam i na jednom manjem projektu s beloglavim orlom... Ne smemo zaboraviti beloglavog orla.“

Malon nikada ne zna treba li pomenuti orla. Nikada ne zna tačno kako će Avganistanci reagovati kad shvate da je Amerikanac.

Srknuvši ledeno piće, ona odmahnu glavom, što ga je još više unervozilo. Obrisa suze.

„Tvoj prijatelj rekao je da i ti letiš, poput ovih ptica.“

Nasmejao se.

„Letim, ali nisam baš u istom rangu s ovim momkom.“ Ispružio je ruku i pomazio Toota. „Naučio sam da letim na malom avionu koji je moj otac kupio zajedno s bratom jer su se plašili visine, ako to ima ikakvog smisla. Pilotiram za nevladine organizacije. Prevozim doktore i humanitarce.“

Sada se i ona nasmeja.

„Takođe je rekao da trguješ filterima za bazene i drugim stvarima koje Amerikanci imaju... Jesi li ti krijumčar, Malone? U ovim krajevima to je tradicionalna delatnost.“ Zadirkivala ga je, iako se i dalje mogao videti trag suze na njenoj trepavici.

Malon uzdahnu.

„S vremena na vreme uhvatim sebe kako prevozim i nešto što ne želim... To teško može da se izbegne, ali trudim se. Ovde čovek mora da daje poklone kako bi dobio ono što želi. Ne slušaj mnogo mog prijatelja.“

Ona se namršti.

„Nije mi bila namera da te uvredim, Malone. Većinu života provela sam školujući se u inostranstvu, više se ne snalazim ovde.“

On odmahnu glavom.

„Nisi me uvredila. Trudimo se da imamo što manje kontakata s vojskom, i s ljudima koji su došli da zgrnu novac... Lako se izgubi glava. Ima mnogo toga što čovek mora da izbegava.“ Džin je počinjao da deluje na Malona.

„I ja sam se školovao po raznim mestima“, rekao je. „Moj otac je druga generacija Amerikanaca irskog porekla. Majka mi je Engleskinja. Pretpostavljam da me to donekle čini mešancem. Ipak, osećam se kao Amerikanac...“

Nad glavom im protutnja helikopter. Ona se okrenu, priljubivši se uz njegovo lice.

„Trebalo je da i tvoj prijatelj iz baze dođe, ali pretpostavljam da se uplašio. Mnogi ne vole da dolaze ovamo. Pa ipak, svi deluju sasvim fino...“

Malon je oklevao.

„Jesi li sigurna da želiš da se brineš o... Totou? Za njega bi najbolje bilo da se vrati u divljinu.“

„Možda ću poći u Pamirske planine...“

Piljila je u svoj jarkocrveni lak za nokte. Imala je duge i tanke šake. Nije razumeo njen odgovor.

„Zaista? Ta oblast može da bude opasna.“

Fatima ga ponovo pogleda svetlucavim očima.

„Nikada ne bih učinila ništa što bi povredilo Totoa.“

Malon dodirnu pticu po kljunu.

„Sviđa ti se, zar ne?“, rekla je. „Zbog čega si dozvolio prijatelju da ga donese meni?“

„Nisam želeo da gusan umre.“

„Da umre?“

„Novi general naredio je da sve životinje lutalice u bazi upucaju po viđenju. Njegovi oficiri kažu da vrši čistku. Pričalo se čak da će zadržati gusku za Dan zahvalnosti.“

Fatima prekri Totou uši. Utom se pojavio šanker s ledom i rekao: „Glup je taj general. Zabranio je piće. Zabraniti piće u zemlji u kojoj je piće već zabranjeno predstavlja čin očajnika. A kažu i da jede zmijske.“ Namršteno je pogledao Malona i nestao.

„Ja volim zmijske, a ti, Malone?“, reče Fatima.

„Da.“

Malon pomazi gusana po glavi. Nije želeo da ostavi ni gusana ni Fatimu u ovom klubu. Primetio je svetloplavu burku koja se nalazila pored nje.

„Vidim da si uočio moju masku. Stavim je i za tren oka sam u drugom delu grada. Žena je prilično bezbedna pod njima. Hajde. Pođimo do bazena. Želim da ti pokažem nešto, Malone.“

Prošli su pored spoljašnjeg bara i šanker se osmehnu Fatimi, stisnuvši usne kada je pogledao Malona. Fatima se zaustavila nakon što je jedna mačka siknula na Totoa, koji je zbunjeno pogleda. Zagolicala je pticu ispod brade i gusan se pope uza stepenice, tapkajući žutim stopalima, i zagleda se u azurnoplavu bazensku vodu. Prišli su dvema ležaljicama s crvenim jastučićem, gde se nalazila i jedna skupocena kamera i, na Malonovo iznenađenje, kostim lava položen pored debelih belih peškira.

„To je odelo za plašljivog Lava. Nadala sam se da će tvoj prijatelj iz baze igrati tu ulogu. Ali obećaj mi...“ Lagano je trepnula i on pomisli kako će se opet uznemiriti. „Obećaj da ćeš mi pomoći s ovim. Hoćeš li biti moj Limenko, Malone?“

„Ja, ovaj, ja...“, rekao je igrajući se burmom na prstu.

„Tvoj prijatelj rekao je da si ovde sa ženom. Izgledaš suviše mladoliko za oženjenog muškarca, Malone. Za jednog Amerikanca.“

Nekoliko trenutaka nije znao šta da kaže.

„Uvek je prilično zauzeta“, počeo je.

„Dakle, pomoći ćeš mi, zar ne, Malone?“

Malon uhvati sebe kako klima glavom.

Ona pokaza na klub. „Sagradio ga je Englez, heroj Vigram Bati, komandant Izvidničkog puka, koji se ponekad u potpunosti ponašao kao da je odavde. Obožavam fini dizajn jednospratnice koji je, znaš, potpuno indijski. On je bio taj koji je rekao da su svi stranci u Avganistanu duhovi; bleđi jahači po našim prašnjavim ravninama, koji će ubrzo nestati.“

Malon se nasmejao.

„Zbog toga su ga, dakle, nazvali Klub mrtvih oficira?“

„Ne, ne baš... Zbog čega si došao ovamo, Malone?“

„U klub?“

„Ne.“

Gledao ju je, ne znajući kako da odgovori, zahvalan što ih je prekinuo čovek širokih ramena, koji se vratio s flašom konjaka, ovoga puta držeći samo jednu čašu.

Iako je izgledalo da će ih prekinuti, odlutao je dalje i Fatima reče: „Sutra moram da idem na jug u Kandahar, a nakon toga u Helmand.“

Malon se zabrinuo. Reč je o zvaničnim ratnim zonama, mada je, nezvanično, čitava zemlja u ratu.

„Zbog čega moraš tamo?“

Ona uzdahnu.

„Sprovodim jedno istraživanje i pravim film. Mom ocu se to ne dopada pa zato za njega spremam ovaj kratki film *Čarobnjak iz Oza*. Da ga oraspoložim i da ne brine. To mu je omiljeni film. Najbolje iz zlatnog doba Holivuda, kaže. Kada sam bila dete, zajedno smo ga gledali, pevali sve pesme i igrali po sobi.“

Fatima se nasmeja i poče da igra duž ivice bazena, pevajući: „Idemo kod Čarobnjaka!“ Na Malonovo iznenađenje, vratila se s visokim zamahom nogom, napravivši krajnje nekontrolisanu zvezdu.

Par, koji je ležao u hladu tamarisa, nasmeja se i Fatima se pokloni.

„Izvinjavam se. Ne bih smela da se razmećem. Pohađala sam kurs plesa kad sam bila na Oksfordu. Ne bi trebalo da se razmećem.“

Zatim je sela na ležaljku, izula sandale i pogledala nalakirane nokte. „Odaću ti jednu tajnu, Malone. Mislim da ću ti na kraju odati mnogo tajni. Znaš li da nisam sama sekla nokte na nogama sve dok sa osam godina nisam otišla u uštogljenu školu u Engleskoj? Otac mi je uvek sekao nokte na nogama dok bosa sedim na majčinom kanabetu od crvenog pliša, a sve zato što me je naš dobronamerni sluga iz Karačija jednom posekao kuhinjskim makazama, posle čega sam otrčala ocu krvavih stopala; majka se onesvestila i nekoliko narednih dana samo svirala Šopena. Uvek je koristio iste srebrne Tramperove makazice iz zlatno-crne lakirane kutije u art deko stilu, koju je ukrao iz kupatila jednog prerano

ubijenog premijera. Uvek je proveravao da li sam isekla nokte kada bi dolazio u posetu. Sec, sec, sec...”

Dražesnim, dugim srednjim prstima i kažiprstima napravila je nekoliko pokreta pred svojim licem, oponašajući makaze.

„Bio je skrhan kada sam otišla u Englesku i odlučila da ostanem zbog Oksforda. Sada se duri i ljut je na mene jer sam se vratila u Avganistan. Plaši se za mene, jadničak, nakon što je izgubio moju majku.“

Malon klimnu glavom. I on se plaši za nju.

„Ali ovo je moja zemlja, Malone. Ne mogu se kriti iza svojih privilegija, zar ne?“

„Ne, ali to ne znači da moraš ići baš u Kandahar.“

Na ležaljci su se nalazile sveska i karta na kojoj je žutom bojom bio iscrtan put. Beše to odlična sovjetska topografska mapa Avganistana. Žuta linija prostirala se ka jugu, pa ponovo ka severu, pa na istok, sve do granice s Kinom.

„Pogledaj, to je moj veliki plan. Moj put od žute cigle. Obilazim mesta koja su bila važna mom ocu... A sve to za jedan projekat koji piše. Tajnovit je. Eto, vidiš, iako me ne želi ovde, pomažem mu. Sada uglavnom uživa u penziji. Počeo je da prevodi *Dastan Amira Hamze*, što je persijski pandan *Hiljadu i jedne noći*, iako je ova priča dinamičnija, neposrednija, daleko lepša i predstavlja samu srž pripovedanja. Čale kaže da opisuje sadašnjost i budućnost, ne samo zemlju od pre nekoliko stotina godina... Amir Hamza je bio pustolov i ujak Prorokov, mir neka je s njim, a čak i u prevodu jezik zvuči izuzetno.“ Zastala je i počela da citira: „*Vihorni namernik, pero najučćenijih letopisaca i leteća strela – to jest olovka koja ispisuje reči vesnike – beleži i pokoju reč o događajima s planine Kaf...* Koliko čale voli ovu knjigu!“

Sanjivo je pogledala u nebo i protegla ruke.

„Verovatno je u našoj kući u Islamabadu i puši *havanu*... *Romeo i julija* iz humidora s noćnog stočića. Zavoleo ih je dok se borio protiv Rusa. Verovatno sedi u svojoj omiljenoj sobi, u svojoj omiljenoj fotelji, u smokingu od zelenog pliša, koji je, po rečima nesretnika

od kojeg ga je oduzeo, pripadao britanskom pukovniku Hamiltonu, nosiocu Viktorijinog krsta, iz Izviđača, čaletovog bivšeg puka; zbog toga ima puno pravo da nosi sako. Gleda u čašu s čeličnim obodom, koju je priljubio uz nos poput kakvog revolucionara iz tridesetih, ili osnivača Pakistana, g. Džine. Čale obično nije prek. Ljudi pričaju grozne stvari o njemu, ali nekada je pravi dobrica. Imamo još jednu kuću u Kliftonu, u Karačiju, s prostranim, rashlađenim sobama i mnoštvom otomana. Svideo bi ti se moj otac, Malone.

On nije krupan, ali izaziva strahopoštovanje. Da ga vidiš samo dok sedi za svojim stolom, Malone. Zamisli ne previše visokog, urednog bivšeg vojnika, potkresanih brkova na bledom, ozbiljnom licu, čoveka koji se odlično drži za svoje godine, sa srebrnom olovkom tik iznad papira – pred prestravljenim slugama! Kada uzme da piše, ostane budan i po nekoliko dana radeći mahnitom, nakon čega padne u neku vrstu transa. Jednom je slučajno obrijao polovinu brkova. Pre nego što sam otišla, gađao me je činijom za salatu koju je osvojio igrajući kriket za ekipu Sarija. Kuća na severu nalazi se odmah kraj šume i, otprilike u ovo vreme, za Ramazan, poziv na molitvu iz šume izmami najpre hijene, a potom majmune i šakale, nakon čega čale izađe da ih nahrani. Ipak, najviše od svega pokušava da nastavi s pisanjem priče o povlačenju Britanaca iz Kabula, koje je odnelo šesnaest hiljada života, završivši se na Gandamaku... Opsednut je tom pričom, iz vrlo konkretnog razloga... zbog toga što je on nahoče koje je tokom lova pronašao moj deda u svom *dajmleru*. Izlomljeno dete koje kljucaju vrane kraj puta na granici blizu Gilgita. Bože blagi, zanela sam se! Oduvek sam mislila da ima nečeg vrlo romantičnog u tome da čoveka pronađu. Sve je to deo njegove tajne... Ispričaću ti, Malone. Osećam da ti mogu verovati. Ali ne ovde, ne sada.“

Malon je gledao mapu. Pokušavao je da ne zuri u Fatimu dok je izgovarala ovu bujicu reči.

„Zvuči kao ljudina. Nego, tvoje putovanje: jesi li sigurna da je to mudro? Neka od ovih mesta nisu nimalo... kul.“

Fatima srknu svoj džin-tonik.

„Da, samoj ženi u Avganistanu nije lako da krene u razgledanje. Međutim, u potpunosti nameravam da otkrijem svoju zemlju. Zasad uvek nosim burku preko mog zapadnjačkog obrazovanja. Još ne vidim jasno, Malone, iako sam čitav mesec ovde.“

„Siguran sam da hoćeš. Ali, zaista, nije mudro putovati na istok. Naročito ne u Badahšan“, reče blago.

Klimnula je glavom i on se ponovo zagleda u te neverovatne bademaste oči koje su menjale boju zavisno od svetla. „Poverićeš mi Toota, Malone? Već sam se zaljubila u njega, a kako sam Doroti i Hamza, biće na sigurnom. Izvini me sada, moram da te napustim. Treba da se nađem na univerzitetu sa starim prijateljem mog oca, koji će mi dati savet u vezi sa *Dastanom*. Naiskap, Malone? Videćemo se kasnije, zar ne? Kada budeš došao da mi pomogneš oko filma. Zvaću... Tvoj prijatelj mi je dao broj...“

Iskapivši piće, ustala je i, na njegovo iznenađenje, lagano ga poljubila u čelo. On se takođe podiže. Osmeh na njenom licu bio je poput drugog poljupca.

Istog trena shvatio je da želi ponovo da je vidi. Ostavila ga je da, završavajući piće, zuri u mapu njenog suludog putovanja, dok je barmen netremice zurio u njega.

„Nije li Doroti bombona?“, reče čovek širokih ramena, ispred kojeg se i dalje nalazila flaša brendija sa čašom. Malon izađe. „Prava bombona.“

Na ulici je miris njenog parfema i jasmína zamenio opori zadah dima, prašine i izmeta. U gradu nije postojala odvodna mreža i beše to jedno od malobrojnih mesta u kojima je Britanci, opsednuti toaletima, nisu izgradili. Tamni potocić je tekao ispod kontrolne kućice na ulazu u klub, kraj koje je stajao Avganistanac i smešio mu se – visok, mršav, s velikim turbanom na glavi. Na čelu je imao ožiljak.

„Selam alejkum“, reče. „Treba li ti vodič?“, dodao je na dariju.

„Ne, umem da se snađem.“

Iskezio se.